

Activitatea 3.2.1 și 3.2.2

Propuneri pentru întărirea dialogului social bipartit

În perioada 03. – 05 octombrie și 09. – 11. octombrie 2005, experții pe termen scurt dl. Reinhard Dombre, dl. Bernhard Pollmeyer și dl. dr. Klaus Schmidt au realizat activitatea 3.2.1 și 3.2.2.

Ca punct de pornire s-au folosit rezultatele centrale ale Proiectului elaborate până în prezent, pentru a conduce pe baza acestora discuții constructive cu guvernul, organizațiile patronale și sindicatele. Prin aceste discuții s-a dorit aflarea nevoilor referitoare la actualele puncte slabe ale dialogului social bipartit. Discuțiile purtate în intervalul 03 – 05 octombrie 2005 au fost organizate intenționat separat, pentru ca reprezentanții guvernului, ai patronatelor și ai sindicatelor să-și prezinte viziunile și recomandările specifice, respectiv interesele proprii. În cadrul acestor discuții cu privire la nevoi și interese s-a remarca un grad ridicat de înțelegere.

În cadrul unei ședințe comune organizate în data de 09 noiembrie 2005 cu reprezentanții Ministerului Muncii și ai partenerilor sociali, experții pe termen scurt au explicat propunerile proprii pentru dezvoltarea în timp a dialogului social bipartit, și au supus aceste propuneri dezbaterii. Pe parcursul acestui eveniment cât și în discuțiile purtate anterior participanții au menționat în repetate rânduri dezvoltarea instituțională și modul de lucru al Consiliului Economic și Social.

Legat de aceste aspecte, experții pe termen scurt constată în principiu următoarele. Dialogul social tripartit în România are o importanță semnificativă și în privința integrării economice și a grupurilor sociale în Uniunea Europeană. Întărirea dialogului social bipartit este de asemenea o temă proprie de o însemnătate sporită. Acest al doilea caz se referă la reglementarea autonomă, fără ajutorul statului, a condițiilor de muncă și de venit de către partenerii sociali. Astfel deciziile legate de politica contractelor colective de muncă fac obiectul dialogului social bipartit și nu a celui tripartit.

În cele ce urmează experții pe termen scurt vor sistematiza nevoile expuse de participanți și vor include acestea împreună cu propuneri într-o strategie de implementare.

1. Întărirea dialogului social bipartit

Statul și-a exprimat un interes puternic, ca reglementarea veniturilor și a condițiilor de muncă pe viitor să fie întreprinsă de partenerii la contractul colectiv de muncă. Acestui aspect îi corespunde dorința partenerilor sociali de a clădi și fortifica dialogul social bipartit. Din acest punct de vedere se dorește ca pe viitor activitățile sectoriale să sporească în importanță.

Experții pe termen scurt sunt de părere că dezvoltarea de structuri de negociere cu acoperire atotcuprinzătoare la nivel de ramură este stringentă, pentru a obține contracte colective de muncă, care să ia în considerare nevoile specifice ale ramurii, și în special ale angajaților și întreprinderilor din acel sector. Ministerul Muncii ar trebui să publice anual un raport asupra evoluției condițiilor de salarizare și de muncă (de exemplu numărul contractelor colective de muncă pe ramuri, rata medie a creșterii salariale, durata concediului). Dialogul social bipartit poate fi promovat și prin luarea de poziții comune ale partenerilor sociali cu privire la activitatea legislativă (spre exemplu formare profesională sau politica în domeniul chimiei). În afara de cele menționate anterior, propunerile următoare ar contribui substanțial la întărirea dialogului social bipartit.

2. Concentrarea capacităților

În timp ce gradul de sindicalizare în România se află în comparație europeană la un nivel ridicat, gradul de organizare pe parte patronală este la un nivel destul de scăzut.

S-a observat la toți participanții nevoia de a verifica eficiența actualei structuri destul de eterogene de reprezentare a intereselor de parte patronală cât și de parte sindicală, pentru a trage concluziile aferente și pentru a obține o concentrare mai puternică a forțelor.

Din prisma experților pe termen scurt pentru acest aspect ar fi importantă, pentru moment, înființarea de comisii comune ale sindicatelor și patronatelor pentru discutarea temelor și a domeniilor de activitate centrale. Actuala dispersie a capacităților ar trebui înlăturată printr-un proces la capătul căruia să apară noi structuri funcționale, pentru a obține astfel o utilizare cât mai eficientă a resurselor umane și financiare.

Experții pe termen constată o nevoie ridicată de recuperare în vederea obținerii unui grad ridicat de organizare, în special, de partea patronală. Următoarele măsuri pot ajuta pentru a obține aceasta: asocierea mai multor sindicate sau patronate care să negocieze împreună un contract colectiv de muncă, uniuni de principii (pact social), cooperarea în privința anumitor acțiuni legate de contracte colective de muncă, și în final fuziunile. Aceste măsuri

nu se aplică doar la nivel național dar în special la nivel de ramură sau grup de unități. Organizațiile la vârf ale patronatelor ar trebui să dezvolte o strategie comună de integrare a companiilor cu capital străin în propriile structuri, printre altele împreună cu Consiliul Investitorilor Străini.

3. Să învățăm de la vecini

În perspectiva obiectivului propus de a adera în 2007 la Uniunea Europeană și a nevoii de adaptare rezultate din aceasta, cei implicați cred că ar trebui luată în considerare experiența statelor membre cu privire la “best practice” (cele mai bune practici).

Aceste practici se referă de exemplu la modalitățile diferite de stabilire a salariului minim de către stat respectiv prin contract colectiv de muncă, și a extinderii și complexității domeniilor de activitate acoperite de sindicate și organizațiile patronale.

Experții pe termen scurt recomandă susținerea unui seminar pe tema serviciilor oferite de sindicate și asociațiile patronale din Germania. Aceasta ar putea constitui o posibilitate bună pentru partenerii sociali din România de a verifica, posibilitatea de a prelua astfel de servicii cu scopul creșterii atractivității sindicatelor și patronatelor atât la nivel național cât și la nivel de ramură, grupuri de unități și unități, față de potențial noi membrii.

Suplimentar sindicatele și patronatele trebuie să informeze în timp real proprii membrii despre inițiative și evoluții din diferitele state membre europene. Se recomandă partenerilor sociali, pentru traducerea în limba română a documentelor, rapoartelor etc. să se realizeze o infrastructură comună corespunzătoare. Se impune ca foarte importantă o concluzie în diferitele organisme europene (de exemplu UNICE, ETUC, Dublin Foundation). O înțelegere între partenerii sociali asupra reprezentării în diferitele instituții sau organizații, a căror locuri de regulă sunt fixate câte unul singur pentru fiecare națiune în parte, trebuie realizată cât mai curând posibil.

4. Creșterea competențelor

Cei implicați au observat, că existe printre altele deficiențe cu privire la calificarea în domeniul legislației contractelor colective de muncă, dreptul muncii și a implementării legislației UE. Aceasta se aplică atât structurilor centrale cât și celor regionale și anume indiferent dacă există deja primele încercări promițătoare.

Experții pe termen scurt observă nevoia stringentă de calificare a celor angajați în cadrul organizațiilor patronale și sindicale, la toate nivelurile. Pentru aceasta trebuie elaborate concepte tematice de școlarizare. În primă fază trebuie pregătiți multiplicatori, pentru a se obține o acoperire teritorială cât mai largă a acestor concepte de școlarizare. Ca infrastructură ar trebui înființată o instituție de formare cu o finanțare de bază din fonduri publice (de exemplu, din bugetul Consiliului Economic și Social, Fondul Social European).

5. O ancorare mai puternică a modelului parteneriatului social în opinia publică

S-a constatat, că importanța dialogului social bipartit pentru dezvoltarea economică și socială a țării nu s-a conștientizat satisfăcător de către opinia publică până la momentul de față.

Experții pe termen scurt recomandă intensificarea la toate nivelurile a activității de relații publice a guvernului, a asociațiilor patronale și a sindicatelor. Pentru campanii de informare se pot utiliza instrumentele de mass-media obișnuite, cum ar fi internetul, tiparul, radioul și televiziunea. Un exemplu a unei astfel de campanii se poate desfășura pe tema importanței autonomiei partenerilor sociali de a încheia contractelor colective de muncă, pentru angajați și angajatori, respectiv companii. Legat de orele de educație civică în școli, și cursuri universitare similare, ar trebui elaborate și distribuite printre altele și materiale didactice cu privire la funcția și efectele sistemului contractelor colective de muncă.

6. Definirea termenilor

Anumiți termeni și anumite definiții legate de diferitele domenii de activitate ale dialogul social sunt înțelese și în prezent în mod diferit de către cei implicați. Se dorește astfel un consens în ce privește definirea termenilor.

Experții pe termen scurt consideră ca utilă înființarea unei comisii tripartite, care prin folosire și de resurse externe (științifice), să obțină un consens în definirea și explicarea termenilor specifici importanți. Rezultatul ar trebui să fie un glosar de termeni specifici.

7. Înființarea de organisme comune ale angajatorilor și sindicatelor

Reprezentanții patronatelor și a sindicatelor consideră util, ca în anumite domenii de activitate să-și extindă competența prin înființarea de organisme comune, pentru a întări semnificativ propria atractivitate. Aceasta se referă de exemplu la domeniul siguranței la locul de muncă și formare profesională.

Experții pe termen scurt recomandă constituirea de grupuri comune de experți ai partenerilor sociali, care să verifice în următoarele luni domeniile de activitate posibile, în care prin crearea de organisme comune să se crească eficiența propriei activități și să ridice gradul de atractivitate al organizațiilor. Aceste domenii pot fi, de exemplu, siguranța la locul de muncă dar și formarea profesională. Casa Socială a Constructorilor a făcut în acest domeniu primii pași inovatori.